

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
Enheten för processrätt och
domstolsfrågor
103 33 Stockholm

Yttrande över betänkande - Rekrytering av framtidens domare (SOU 2017:85) (Ju2017/08641/DOM)

Södertälje tingsrätt har beretts tillfälle att yttra sig över ovan nämnt betänkande och vill föra fram följande.

Inledning

Södertälje tingsrätt delar utredningens bedömning om vikten av att domstolarna även i framtiden tillförsäkras goda förutsättningar för att rekrytera kvalificerade jurister, och tingsrätten är i huvudsak positivt inställd till de förslag som presenteras. Tingsrätten vill särskilt föra fram följande synpunkter.

Kapitel 11. Adjungerat råd – domarmeritering för kvalificerade och erfarna jurister

Tingsrätten anser att förslaget är ett steg i rätt riktning för att bredda rekryteringsunderlaget till domaryrket. Det nu rådande läget då det har visat sig vara mycket svårt i vissa fall för kvalificerade advokater att få ordinarie tjänster är bekymmersamt. Utredningens förslag kan därför bidra med att ge såväl Domarnämnden som regeringen ett mer omfattande underlag för sin bedömning av sökandens skicklighet och lämplighet.

Kapitel 13. Den särskilda domarutbildningen

Södertälje tingsrätt delar utredningens överväganden avseende förslagen när det gäller den särskilda domarutbildningen. Speciellt vill tingsrätten framföra att det är positivt att det skulle finnas en möjlighet att införa en domarutbildning med inriktning mot särskilda rättsområden och måltyper som presenteras i avsnitt 13.3.

En inriktning mot visst rättsområde borde kunna erbjudas fiskalen redan vid rekryteringsstadiet för att fånga upp notarier med specialintresse för de olika rättsområdena.

Kapitel 14. Fler möjligheter för assessorer att arbeta i underrätt

En förutsättning för att det ska vara attraktivt för assessorer att fortsätta arbeta i underrätt i två år är enligt tingsrätten att Domarnämnden beaktar tjänstgöringen som meriterande när en ordinarie domartjänst söks.

Kapitel 18. Offentligheteten i rekryteringsförfarandet

Södertälje tingsrätt delar utredningens bedömning att frågan om sekretess i rekryteringsförfarandet bör analyseras mer ingående (*jfr s. 308 sista stycket*).

Övriga synpunkter

Domstolarna som attraktiv arbetsgivare

En grundläggande förutsättning för att rekrytering i framtiden ska kunna ske av skickliga domare är att domstolarna betraktas som attraktiva och moderna arbetsplatser av de personer som överväger att söka sig till domstol. Utredningen behandlar inte denna fråga mer än kortfattat och tingsrätten konstaterar att frågan inte heller ingår i utredningens direktiv.

Frågan om domstolarna som attraktiva och moderna arbetsplatser bör diskuteras vidare i lämpliga fora och förslag utarbetas i samarbete mellan domstolarna och Domstolsverket. Södertälje tingsrätt anser därför att regeringen bör överväga att ge Domstolsverket ett tydligt uppdrag i kommande regleringsbrev att arbeta vidare med denna fråga.

Domarnas löner

Utredningen har inte heller haft i uppdrag att analysera på vilket sätt domarnas löner påverkar rekryteringen, vilket tingsrätten anser är en brist. Ett yrkes attraktivitet hänger givetvis ihop med lönen, och när utredningen inte går in på lönefrågan saknas därför en viktig pusselbit. Att lönen är en viktig faktor vid domarrekruteringen framgår enligt tingsrätten av den enkätundersökning som redovisas i utredningen. Där pekar en av tre (33 procent) på ett antal andra

faktorer än offentligheten som anses påverka domaryrkets attraktivitet, och högre lön nämns som den första av dessa andra faktorer (s. 141-142). Det ligger alltså nära till hands att anta att lönen är en viktigare faktor vid rekryteringen än t.ex. offentligheten. Oavsett vilka åtgärder som vidtas för att stärka domaryrkets attraktivitet framöver är det alltså nödvändigt att även löneaspekten beaktas.

När det gäller domarnas löner vill tingsrätten också peka på ett särskilt problem, nämligen att vissa domstolar ligger på en högre lönenivå än andra. Detta får som konsekvens att en nyutnämnd domares ingångslön blir beroende av i vilken domstol hen anställs. Det är inte en tillfredsställande ordning.

Jurister med specialkunskaper och deras roll inom domstolarna

Utredningen beskriver att de rättsområden som en domare i våra domstolar ska sätta sig in i och tillämpa blir allt mer komplexa och att det också i underrätt finns ett ökande behov av domare med specialkunskaper inom ett visst område (s. 189) samt att målen i domstolarna har blivit större och mer komplicerade (s. 191).

En fråga som bör analyseras mer ingående är frågan om vilka möjligheter en kvalificerad och specialiserad jurist har att inom ramen för en ordinarie domartjänst få möjlighet att utöva dessa specialkunskaper. I en allmän domstol av medelstorlek torde det finnas begränsat utrymme för specialister att kunna arbeta med sitt rättsområde. Det kan dessutom vara så att specialisten väljer att inte söka tjänst i allmän domstol på grund av t.ex. ett begränsat intresse av att döma i brottmål. Frågan om domare även framöver bör vara generalister i den utsträckning som krävs idag bör utredas vidare.

Detta yttrande har beslutats av lagmannen Eva-Lena Norgren. I handläggningen av ärendet har även deltagit f.d. lagmannen Göran Nilsson, rådmännen Dan Isaksson, Angelica Jonsson, Daniel Samnerud och Lisa Gunnfors. Föredragande har varit tingsfiskalen Joar Söderlind.

Eva-Lena Norgren